

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΡΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ»**

Ο Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών αποτελεί το σύνολο των κανόνων δικαίου που καθορίζουν τη λειτουργία των οργάνων απονομής της Δικαιοσύνης και την προσωπική και υπηρεσιακή κατάσταση των Δικαστικών Λειτουργών. Πηγή του αποτελεί το Σύνταγμα του 1975 καθώς μεγάλος αριθμός διατάξεων του Συντάγματος αναφέρονται, άμεσα ή έμμεσα, σε ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο του ΚΟΔΚΚΔΛ. Επειδή, επομένως, ο ΚΟΔΚΚΔΛ ρυθμίζει τη λειτουργία της Δικαιοσύνης, που αποτελεί πυλώνα της Δημοκρατίας, κάθε παρέμβαση στο νομοθέτημα αυτό οφείλει να τελεί σε αρμονία με τις συνταγματικές εγγυήσεις της προσωπικής και λειτουργικής Ανεξαρτησίας του Δικαστή. Αξίζει, μάλιστα, να σημειωθεί ότι, σε αντίθεση με το φαινόμενο της πολυνομίας, που παρατηρείται στη χώρα μας, είναι η τρίτη φορά, που ο Κώδικας αυτός τίθεται στο επίκεντρο ευρύτερων νομοθετικών αλλαγών. Ο «Οργανισμός Δικαστηρίων και Συμβολαιογράφων» του 1834 ίσχυσε μέχρι την αντικατάστασή του από το Ν.Δ. 962/1971 «Περί κώδικος δικαστικών λειτουργών», ήτοι ίσχυσε για σχεδόν 140 χρόνια! Συνεπώς, η τροποποίηση του εν λόγω Κώδικα, σε μία εποχή, που η Δικαιοσύνη έχει ανάγκη εκσυγχρονισμού, προϋποθέτει τον πραγματικό θεσμικό διάλογο όλων των αρμόδιων θεσμικών φορέων.

Το σχέδιο νόμου, όπως τέθηκε στη διαβούλευση και εν συνεχεία κατατέθηκε στη Βουλή διαπνέεται από τιμωρητικό πνεύμα προς τους Δικαστικούς Λειτουργούς και πολλές διατάξεις του δημιουργούν ένα

ασφυκτικό πλαίσιο επιθεώρησης, που επιχειρεί να περιορίσει το ελεύθερο φρόνημα των Δικαστών ενώ παράλληλα επιφέρει πλήγματα στην αρχή της δίκαιης δίκης. Οι νέες ρυθμίσεις επικεντρώνονται, μεταξύ άλλων, στη μεταβολή των κριτηρίων επιθεώρησης, στην εισαγωγή κριτηρίων βαρύτητας στις εκδικαζόμενες υποθέσεις, στη συνεχή επανάληψη της υποχρέωσης έκδοσης της δικαστικής απόφασης εντός του οριζομένου χρόνου και στην αναγωγή της ταχύτητας στο σημαντικότερο κριτήριο αξιολόγησης των Δικαστικών Λειτουργιών. Ειδικότερα, κυριαρχούν στο κείμενο του νόμου όροι όπως η «ταχύτητα» περί της εκδίκασης των υποθέσεων (βλ. άρθρο 102), χωρίς περαιτέρω εξειδίκευση, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα στατιστικά στοιχεία (βλ. άρθρο 100 παρ. 7) ενώ υποτιμάται ως κριτήριο η ποιοτική απόδοση της εργασίας του Δικαστικού Λειτουργού καθώς μπαίνει σε δεύτερη μοίρα και τίθενται έννοιες καθαρά τεχνοκρατικές, όπως η «προσαρμοστικότητα» (άρθρο 102 παρ. 4 περίπτωση γ'), που δεν συνάδουν με το Δικαστικό Λειτουργήμα. Η επιθεώρηση απομακρύνεται από τον έλεγχο του δικαστικού έργου και προκρίνεται η απόκτηση «τυπικών δεξιοτήτων», όπως η παρακολούθηση υποχρεωτικών επιμορφωτικών σεμιναρίων κλπ.

Επιγραμματικά, μπορεί κανείς να αναφέρει: 1) τη θέσπιση ενός συστήματος «αξιολόγησης» των υποθέσεων από το 1 έως το 5, ανάλογα με τη σοβαρότητα και τη δυσχέρειά τους (άρθρο 19 παρ.5), το οποίο είναι ανεφάρμοστο στα πολιτικά – ποινικά Δικαστήρια, 2) τη θέση ως κριτηρίου αξιολόγησης των Δικαστικών Λειτουργιών επί προαγωγής τους της «ταχύτητας στην απονομή Δικαιοσύνης», που αποτελεί παράγοντα κατεξοχήν αστάθμητο (άρθρο 59 παρ. 5), 3) τη δυνατότητα προαγωγής σε αρεοπαγίτη, του εφέτη, που δεν έχει προαχθεί σε Πρόεδρο Εφετών, κατ' απόλυτον εκλογή, εφόσον έχει συμπληρώσει επτά έτη στο βαθμό του εφέτη και 26 χρόνια υπηρεσίας συνολικά (άρθρο 89 παρ. 8), 4) την

επέκταση της επιθεώρησης και στο βαθμό του Προέδρου Εφετών (άρθρο 93 παρ.12), 5) την πρόβλεψη ελέγχου των αποφάσεων περί αναβολών από τους επιθεωρητές στην κατεύθυνση διερεύνησης πειθαρχικού παραπτώματος (άρθρο 100 παρ.6) 6) την ένταξη στα κριτήρια αξιολόγησης για την επιθεώρηση των δικαστικών λειτουργών της εξαφάνισης των αποφάσεων (άρθρο 102 παρ. 4 ζ), 7) τη διατήρηση της δυνατότητας τροποποίησης των κανονισμών των Δικαστηρίων από την Ολομέλεια των Ανωτάτων Δικαστηρίων (άρθρο 19 παρ. 7).

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ:

(Κατωτέρω αναφέρονται οι βασικές διατάξεις των οποίων αιτούμεθα την τροποποίηση ή απάλειψη εκ του σχεδίου νόμου.)

Άρθρο 17

Διεύθυνση δικαστηρίων.

Στην παράγραφο 5 εδ. α προβλέπεται ότι: «η θητεία του συμβουλίου είναι διετής». **Η διατύπωση πρέπει να διορθωθεί,** ώστε να εναρμονίζεται με τη διάταξη της παρ. 4, σύμφωνα με την οποία οι ολομέλειες των Δικαστηρίων συνέρχονται ανά τριετία προκειμένου να εκλέξουν τις διοικήσεις τους.

Στην παράγραφο 5 εδ. γ προβλέπεται ότι: «Επανεκλογή του ίδιου προσώπου ως προέδρου ή τακτικού μέλους συμβουλίου στον ίδιο βαθμό ιεραρχίας δεν επιτρέπεται». Η διάταξη αυτή πρέπει να συμπληρωθεί όσον αφορά την επανεκλογή στα Ειρηνοδικεία, όπου δεν προβλέπονται βαθμοί αλλά τάξεις, ώστε να μπορεί να επανεκλεγεί ως Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης στα Ειρηνοδικεία Ειρηνοδίκης που άσκησε καθήκοντα μέλους στο συμβούλιο, διότι υφίσταται άνιση μεταχείριση με τους λοιπούς Δικαστικούς Λειτουργούς. Η διάταξη θα πρέπει να διατυπωθεί ειδικά για τα Ειρηνοδικεία ως ακολούθως:

«Υποψήφιοι για τη θέση του προέδρου του συμβουλίου είναι

υποχρεωτικά οι αρχαιότεροι, σε αριθμό ίσο με το 1/2 κατά σειρά αρχαιότητας από τους υπηρετούντες ειρηνοδίκες Α΄ τάξης, ενώ υποψήφιοι για τις θέσεις των μελών του συμβουλίου είναι οι, μετά την αφαίρεση των υποψηφίων για τη θέση του Προέδρου, αρχαιότεροι υπηρετούντες ειρηνοδίκες, σε αριθμό ίσο με το 1/2, ανεξαρτήτως τάξης. Η υποψηφιότητα Ειρηνοδίκη για τη θέση του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης δεν εμποδίζεται από την προηγούμενη άσκηση καθηκόντων του ίδιου Ειρηνοδίκη ως μέλους Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης».

Η παρ. 10 του άρθρου 17 που αναφέρει ότι «Στα δικαστήρια, στα οποία δεν εκλέγονται διοικήσεις και στα οποία υπηρετούν περισσότεροι του ενός πρόεδροι, δεν μπορεί να ασκεί τη διεύθυνση αυτού ο πρόεδρος για τον οποίο συντρέχουν τα κωλύματα της παρ. 6. Στα δικαστήρια αυτά, καθώς και στα ειρηνοδικεία ή πταισματοδικεία, στα οποία υπηρετούν περισσότεροι του ενός ειρηνοδίκες ή πταισματοδίκες οποιασδήποτε τάξης, δεν μπορεί να ασκεί καθήκοντα διεύθυνσης ο ίδιος δικαστικός λειτουργός για περισσότερα από τέσσερα (4) συνεχόμενα έτη, εφόσον στο ίδιο δικαστήριο υπηρετεί δικαστικός λειτουργός με τουλάχιστον τριετή δικαστική υπηρεσία.», πρέπει να απαλειφθεί, διότι από τα άρθρα 26 παρ. 3, 87 παρ. 1 και 3, 88 παρ. 2 εδ. β΄ και 90 του Συντάγματος, που θεσπίζουν τη διάκριση των εξουσιών και την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας από την εκτελεστική και τη νομοθετική και προβλέπουν περί βαθμολογικής εξέλιξης των δικαστικών λειτουργών και προαγωγής τους μόνο ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, καθώς και περί επιθεώρησης των κατωτέρων δικαστών από ανωτέρους, προκύπτει, ότι δεν επιτρέπεται στο νομοθέτη να ανατρέπει, αμέσως ή εμμέσως, την ιεραρχική θέση των δικαστών, ορίζοντας ότι οι κατά βαθμό κατώτεροι ή οι νεότεροι κατά αρχαιότητα δικαστές θα ασκούν οποιασδήποτε μορφής εξουσία στους ανωτέρους ή αρχαιότερους τους.

Με το άρθρο όμως 17 παρ. 10 του σχεδίου προβλέπεται, εμμέσως πλην σαφώς, η ανάληψη καθηκόντων διοίκησης δικαστή νεότερου κατ' αρχαιότητα από άλλους που υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο. Συγχρόνως, παρέχονται στο δικαστή αυτόν αρμοδιότητες, που ενέχουν άσκηση εξουσίας επί όλων των λοιπών δικαστών του δικαστηρίου, συνεπώς και επί των αρχαιότερων του. Τέτοιες εξουσίες είναι π.χ. η εντολή προς δικαστή να αναπληρώσει άλλον κωλυόμενο συνάδελφο του, η διεύθυνση των εργασιών της Ολομέλειας, που αναγκαίως ενέχει την εξουσία αφαίρεσης του λόγου ή ανάκλησης στην τάξη εξερχόμενων του θέματος ή μη προσηκόντως συμπεριφερόμενων μελών κ.λπ.

Άρθρο 19

Κανονισμοί εσωτερικής υπηρεσίας

Στην παρ. 5 στοιχείο β του άρθρου 19 ορίζεται ότι **«με τον κανονισμό θεσπίζεται σύστημα με το οποίο αυτός που διενεργεί τη χρέωση των υποθέσεων τις κατατάσσει, μετά την ολοκλήρωση της υπόθεσης, ανάλογα με τη σοβαρότητα και τη δυσχέρειά τους, υποχρεωτικά και αποκλειστικά από το ένα (1) που αντιστοιχεί στη λιγότερο απαιτητική έως το πέντε (5) που αντιστοιχεί την πιο απαιτητική»**. Το σύστημα της κατάταξης και βαθμολόγησης μίας δικογραφίας είναι παντελώς ανεφάρμοστο στα πολιτικά και ποινικά Δικαστήρια για τον απλό λόγο ότι χρέωση υπάρχει μόνο στις υποθέσεις που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Ο συντάκτης της διάταξης αυτής προφανώς αγνοούσε ότι οι ποινικές υποθέσεις δεν χρεώνονται αλλά προσδιορίζονται από την Εισαγγελία και ότι επίσης οι υποθέσεις που εισάγονται ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου επίσης δεν χρεώνονται από τρίτον. Αν θεωρηθεί ως διαδικασία χρέωσης ο ορισμός με πράξη του Διευθύνοντος του Δικαστή που θα εκδικάσει τις υποθέσεις

τότε αυτός θα κληθεί να κατατάξει και βαθμολογήσει και δη στα μεγάλα Δικαστήρια κάποιες χιλιάδες υποθέσεις στα πλαίσια μίας διαδικασίας χρονοβόρας, που ενέχει έντονα και το υποκειμενικό στοιχείο. Να σημειωθεί, ότι στο Πρωτοδικείο Αθηνών ο αριθμός των εισαγωγικών δικογράφων κατ' έτος ανέρχεται περίπου σε 200.000, καθιστώντας αδύνατη την εν λόγω επεξεργασία. Σε κάθε περίπτωση, η ρύθμιση παραγνωρίζει ότι τη δυσκολία μίας υπόθεσης, ο μόνος ο οποίος τελικά μπορεί να την κρίνει είναι ο Δικαστής που θα κληθεί να την χειρισθεί και να εκδώσει απόφαση επ' αυτής. **Εξάλλου, το ανεφάρμοστο αυτής αποδεικνύεται και το ίδιο το σχέδιο του νόμου και δη από τη διάταξη του άρθρου 102 παρ. 3 στοιχείο στ που αναφέρει ότι:** ο τρόπος αξιολόγησης των υποθέσεων ως προς την σοβαρότητα και τη δυσχέρειά τους σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 19 αξιολογείται μόνο κατά την επιθεώρηση των προέδρων και προεδρευόντων τμημάτων. **Η διάταξη αυτή πρέπει ν' απαλειφθεί.**

Άρθρο 59

Τοποθετήσεις – προαγωγές δικαστικών λειτουργών

Η παράγραφος 5 του νομοσχεδίου αναφέρει επί λέξει: « Ως ουσιαστικά προσόντα (προαγωγής) αξιολογούνται ιδίως, το ήθος, το σθένος, η κρίση και αντίληψη, η ποσοτική και ποιοτική απόδοση, **η ταχύτητα στην απονομή δικαιοσύνης**, η επιστημονική κατάρτιση και η κοινωνική παράσταση.»

Το κριτήριο της ταχύτητας, το οποίο, ούτως ή άλλως, εμπεριέχεται στο κριτήριο της ποσοτικής απόδοσης του επιθεωρούμενου ως αυτοτελές κριτήριο προαγωγής πρέπει ν' απαλειφθεί. Εξάλλου, η ταχύτητα λαμβάνεται υπόψη για την προαγωγή, διότι αν ο Δικαστής δεν δημοσιεύει τις αποφάσεις μέσα σε διάστημα οκτώ μηνών από τη συζήτηση έχει αδικαιολόγητη καθυστέρηση και δεν προάγεται. Σε κάθε

περίπτωση, η ταχύτητα στην απονομή της Δικαιοσύνης αποτελεί κατεξοχήν αστάθμητο παράγοντα και εξ αυτού του λόγου δεν μπορεί να αποτελεί κριτήριο επιλογής Δικαστικού Λειτουργού σε οποιοδήποτε στάδιο προαγωγής στον επόμενο βαθμό, διότι μετακυλίεται σ' αυτόν το βάρος μίας παθογένειας της Δικαιοσύνης και δη της καθυστέρησης στην απονομή της, που οφείλεται σε παράγοντες εκτός του πεδίου ευθύνης του, όπως είναι η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής, τα οργανικά κενά, η έλλειψη υποστηρικτικών του έργου του υποδομών κλπ. **Στις εν λόγω ρυθμίσεις του νομοσχεδίου εκ προοιμίου θεωρείται ότι η καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης είναι αποτέλεσμα των ράθυμων Δικαστών.** Αντί να ληφθούν μέτρα στο γενικότερο πλαίσιο για μια πιο αποδοτική δικαιοσύνη ως προς τους χρόνους απονομής της, όπως ρύθμιση για συνοπτικές αιτιολογίες, έκδοση διατάξεων του Δικαστή για υποθέσεις ήσσονος σημασίας, φιλτράρισμα ως προς την εισαγωγή υποθέσεων στο δικαστήριο και ως προς την άσκηση ένδικων μέσων, εξωδικαστικοί τρόποι επίλυσης διαφορών κλπ. επιλέγεται από την πολιτεία να ενοχοποιείται ο Δικαστής ως η αιτία του χρόνιου προβλήματος της καθυστέρησης εκδίκασης των υποθέσεων.

Από των συνδυασμό των διατάξεων που αναφέρονται στην έκδοση αποφάσεων εντός οκταμήνου (59 παρ. 9 και 109) και τη σύνδεση αυτής της υποχρέωσης με συνέπειες που άπτονται της υπηρεσιακής κατάστασης του Δικαστικού Λειτουργού (περικοπή μισθού, κριτήριο επιθεώρησης κλπ.), εμφανίζεται, με βεβαιότητα, ότι **προκρίνεται το ποσοτικό έναντι του ποιοτικού κριτηρίου σε σχέση με την απονομή της Δικαιοσύνης.** Η επιλογή αυτού του κριτηρίου έρχεται σε αντίθεση με όλα τα διεθνή και ευρωπαϊκά κείμενα που ομιλούν περί εύλογου χρόνου απονομής της Δικαιοσύνης, δίχως να θέτουν ασφυκτικές προθεσμίες, οι οποίες πρέπει, σε κάθε περίπτωση να είναι ενδεικτικές. Σε κάθε δε περίπτωση έρχεται σε αντίθεση και με τη βασική αρχή της δίκαιης

δίκης.

Στην παράγραφο 9 που ορίζει ότι: «Αδικοιολόγητη είναι η καθυστέρηση όταν: α) οι αποφάσεις δεν δημοσιεύονται μέσα σε διάστημα οκτώ (8) μηνών από τη συζήτηση ή μέσα στις ειδικότερες προθεσμίες...», η φράση «από τη συζήτηση» πρέπει να αντικατασταθεί από την παράδοση της δικογραφίας στο Δικαστή.

Στην παράγραφο 10 που ορίζει ότι: «Μη προακτέος κρίνεται ο δικαστικός λειτουργός ο οποίος έχει τιμωρηθεί πειθαρχικά σε οποιαδήποτε ποινή πλην της επίπληξης για καθυστέρηση στην εν γένει εκτέλεση των καθηκόντων του, τουλάχιστον δύο (2) φορές την τελευταία πενταετία». Η διάταξη αυτή ανήκει στις τιμωρητικές του Δικαστή διατάξεις του σχεδίου και τούτο διότι η πειθαρχική τιμωρία έπεται κατά πολύ χρονικά του πειθαρχικού παραπτώματος του Δικαστή και επομένως για την κρίση προς προαγωγή του λαμβάνεται υπόψη πειθαρχικό παράπτωμα στο οποίο έχει υποπέσει σε αργότερο χρόνο. Συνεπώς, το χρονικό διάστημα θα πρέπει να μειωθεί σε τριετία, το οποίο δεν θα είναι μόνο ο χρόνος επιβολής της πειθαρχικής ποινής αλλά και της τέλεσης του παραπτώματος.

Άρθρο 60

Μεταθέσεις

Οι μεταθέσεις και η διαδικασία τους καθορίζονται λεπτομερώς στο άρθρο 60 του νομοσχεδίου ΚΟΔΚΚΔΛ, παρά δε την λεπτομερή περιγραφή της διαδικασίας, δεν ορίζεται ρητώς ότι **αντικειμενικό κριτήριο τοποθέτησης ή μετάθεσης αποτελεί η αρχαιότητα**. Ωστόσο, το άνω κριτήριο δεν πρέπει να είναι ανελαστικό αλλά για λόγους υγείας ή κοινωνικούς - οικογενειακούς (μονογονεϊκές οικογένειες, πολύτεκνες οικογένειες, οικογένειες με ΑΜΕΑ τέκνα κλπ). να πραγματοποιούνται μεταθέσεις με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού

Συμβουλίου.

Η παράγραφος 5 πρέπει να διαμορφωθεί ως ακολούθως: Δημόσιος υπάλληλος και υπάλληλος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, υπάλληλος ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και υπηρετών στις ένοπλες δυνάμεις, σύζυγος δικαστικού λειτουργού ή συνδεδεμένος με σύμφωνο συμβίωσής με αυτόν μετατίθεται, ύστερα από αίτησή του, στην περιφέρεια όπου υπηρετεί ο σύζυγός του ή ο συνδεδεμένος με σύμφωνο συμβίωσης σε αντίστοιχη δημόσια υπηρεσία ή **νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ΟΤΑ, ή στρατιωτική υπηρεσία αντίστοιχα**. Αν δεν καθίσταται δυνατή η μετάθεση, ο δημόσιος υπάλληλος και ο υπάλληλος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή ΟΤΑ, αποσπάται, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων, κατά προτεραιότητα και με βάση τις υπηρεσιακές ανάγκες, σε αντίστοιχη δημόσια υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ΟΤΑ στην περιφέρεια, όπου υπηρετεί ο σύζυγός του δικαστικός λειτουργός ή ο συνδεδεμένος με σύμφωνο συμβίωσης μ' αυτόν δικαστικός λειτουργός και για όσο χρόνο υπηρετεί στην περιφέρεια αυτή.

Άρθρο 89

Προαγωγές λοιπών δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης

Με την παρ. 7 αλλά και με την παρ. 2 του άρθρου 102 η παρακολούθηση των σεμιναρίων της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα της υπηρεσιακής εξέλιξης του δικαστικού λειτουργού, αφού η παρακολούθηση αυτών μνημονεύεται όχι μόνο στην έκθεση επιθεώρησης αλλά αποτελεί και αξιολογικό κριτήριο στην προαγωγή του. Η παρακολούθηση των σεμιναρίων της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών προάγει τη δια βίου εκπαίδευση όλων των δικαστικών λειτουργών. Ωστόσο, αποτελεί διαφορετικό ζήτημα η

κατ' επιλογήν του Δικαστικού Λειτουργού συμμετοχή του σε σεμινάρια επιμόρφωσης της ΕΣΔΙ με βάση και τις υπηρεσιακές του υποχρεώσεις και διαφορετικό η θέσπιση της παρακολούθησης υποχρεωτικών προγραμμάτων επιμόρφωσης ως κριτηρίου προαγωγής. Η παράγραφος αυτή πρέπει ν' απαλειφθεί.

Επικουρικά δε, σε περίπτωση που ψηφισθεί αυτή η διάταξη πρέπει να προβλεφθεί η παρακολούθηση των υποχρεωτικών σεμιναρίων όχι μόνο δια ζώσης αλλά και διαδικτυακά.

Στο άρθρο 89 παρ. 8 και 9 προβλέπεται η δυνατότητα προαγωγής σε Αρεοπαγίτη και Εφέτη με 7 έτη υπηρεσίας στον βαθμό αυτό (του Εφέτη) και συνολική πραγματική δικαστική υπηρεσία 26 τουλάχιστον ετών και αντίστοιχα σε Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Αντεισαγγελέα Εφετών με 7 έτη υπηρεσίας στον βαθμό του Αντεισαγγελέα Εφετών και συνολική πραγματική δικαστική υπηρεσία 26 τουλάχιστον ετών.

Σύμφωνα με την αιτιολογία στη σχετική έκθεση του σχεδίου νόμου, η ως άνω ρύθμιση εισάγεται για πρώτη φορά, διότι τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί αφενός αδυναμία κάλυψης των διαθεσίμων θέσεων αρεοπαγιτών λόγω της απροθυμίας των Προέδρων Εφετών και αφετέρου (παρατηρείται) περιορισμένη χρονικά παραμονή των προαχθέντων στο ανώτατο δικαστήριο λόγω της συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας, γεγονός που ελαχιστοποιεί χρονικά και την παραμονή των επιλεγέντων στην ηγεσία της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, με αποτέλεσμα να μην έχουν το χρονικό περιθώριο να ασκήσουν αποτελεσματικά το δικαιοδοτικό τους έργο και κυρίως το ρόλο τους στη διοίκηση της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης.

Η εν λόγω αιτιολογία δεν αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα. Πριν την ανακατανομή των θέσεων Εφετών - Προέδρων Εφετών, μεγάλος αριθμός Δικαστικών Λειτουργών προαγόταν στο βαθμό του Προέδρου Εφετών

μετά από τουλάχιστον 13 έτη υπηρεσίας, σε ηλικία άνω των 60 ετών. Μετά την ανακατανομή των άνω θέσεων, με συνέπεια την αύξηση των οργανικών θέσεων των Προέδρων Εφετών ο μέσος όρος ηλικίας των Προέδρων Εφετών έχει μειωθεί και δεν παρατηρείται καμία «απροθυμία», που επικαλείται η αιτιολογική έκθεση προς προαγωγή στο βαθμό του Αρεοπαγίτη. Εξάλλου, ο αριθμός των εκάστοτε υπηρετούντων προέδρων εφετών είναι πάντοτε πολλαπλάσιος του αριθμού των προς κάλυψη κενών θέσεων αρεοπαγιτών. Συνεπώς, δεν προβλέπεται ότι θα προκύψει θέμα έλλειψης ικανού προς προαγωγή αριθμού προέδρων εφετών, τόσο στην παρούσα φάση όσο και στο μέλλον. Οι εκάστοτε δε Πρόεδροι Εφετών έχουν αξιολογηθεί και έχουν προαχθεί στο βαθμό αυτό με απόφαση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, και δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό με τους κανόνες της λογικής, ότι μεταξύ αυτών δεν υπάρχει ο απαιτούμενος αριθμός αρίστων, για την κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων αρεοπαγιτών, ώστε να χρειασθεί το Α.Δ.Σ να αναζητήσει άριστους δικαστές του επόμενου κατώτερου βαθμού (εφέτες) παραβιάζοντας κατάφωρα τον πίνακα αρχαιότητας. Η αρχαιότητα δε αποτελεί αντικειμενικό και αναμφισβήτητο κριτήριο της υπηρεσιακής κατάστασης του Δικαστικού Λειτουργού καθώς ήδη στο άρθρο 65 προβλέπεται με εξαντλητικό τρόπο η διαμόρφωση της γνωστής ως «επετηρίδας». Το κριτήριο της αρχαιότητας είναι το μόνο ασφαλές εχέγγυο. Από πρακτικής άποψης, η εν λόγω διάταξη είναι εξόχως προβληματική, διότι δίνεται η δυνατότητα σε Δικαστικούς Λειτουργούς υπηρετούντες στα μεγάλα Εφετεία της χώρας, Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης, όπου στα ποινικά δικαστήρια προεδρεύουν μόνο Πρόεδροι Εφετών, να εξελιχθούν στον ανώτατο βαθμό χωρίς να έχουν επί σειρά ετών προεδρεύσει σε ποινικό Δικαστήριο. Τέλος, με την εν λόγω διάταξη περιορίζεται η ανανέωση του Ανώτατου Δικαστηρίου σε τακτά χρονικά διαστήματα, καθότι θα

προκληθεί το φαινόμενο Δικαστές να παραμένουν επί 15ετία ως αρεοπαγίτες, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Άρθρο 93

Συμβούλιο και όργανα επιθεώρησης

Στην παρ. 12 προβλέπεται ότι: «Σε επιθεώρηση υπόκεινται όλοι οι δικαστικοί λειτουργοί έως και τον βαθμό του προέδρου εφετών ή του εισαγγελέα εφετών. Οι πρόεδροι και εισαγγελείς εφετών επιθεωρούνται από τον πρόεδρο του Συμβουλίου Επιθεώρησης», δηλαδή προβλέπεται ως υποχρεωτική η επιθεώρηση και των Προέδρων Εφετών. Ο βαθμός του Προέδρου Εφετών αποτελεί για πολλούς τον καταληκτικό βαθμό - βαθμό αποχώρησης από το Δικαστικό Σώμα και είναι ιδιαίτερα τιμητικός. Συνεπώς, είναι μη αποδεκτό να επιθεωρείται ο Δικαστής μέχρις αυτού του βαθμού. Ο έλεγχος και η αξιολόγηση του Δικαστικού Λειτουργού μέσω του συστήματος επιθεώρησης πρέπει να έχει χρονικό όριο και τούτο διότι η προαγωγή του στον συγκεκριμένο βαθμό συνεπάγεται την επιθεώρησή του επί πολλά έτη και την κτήση ιδιαίτερων προσόντων, με δεδομένο ότι εκρίθη προακτέος στον άνω τιμητικό βαθμό. Άλλωστε, αυτή η διάταξη έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 59 παρ. 5, στην οποία ρυθμίζονται οι **προαγωγές των Δικαστικών Λειτουργών στον ανώτατο βαθμό, μεταξύ αυτών και των Προέδρων Εφετών και ρητά**

αναφέρεται ότι γίνεται κατ' απόλυτη εκλογή και προϋποθέτει την ύπαρξη εξαιρετικών ουσιαστικών προσόντων στο πρόσωπο των ανωτέρω Δικαστικών Λειτουργών που έχουν τα τυπικά προσόντα. Επομένως, δεν αντιβαίνει στους κανόνες της κοινής λογικής Δικαστικοί Λειτουργοί που κρίθηκαν ότι διαθέτουν εξάίρετα ουσιαστικά προσόντα εν συνεχεία να επιθεωρούνται;

Άρθρο 100

Αρμοδιότητες επιθεωρητών

Σύμφωνα με την παρ. 6, οι επιθεωρητές, αρεοπαγίτες και αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου **ελέγχουν υποχρεωτικά τις αποφάσεις περί αναβολών**, που χορήγησαν τα δικαστήρια στα οποία μετείχαν οι επιθεωρούμενοι δικαστικοί λειτουργοί και κρίνουν περαιτέρω αν συντρέχει εξ αυτού του λόγου περίπτωση πειθαρχικού ελέγχου τους. Η αξιολόγηση των δικαστών από τον αριθμό των αναβολών παραβλέπει το γεγονός ότι οι αναβολές αποτελούν πολυπαραγοντικό ζήτημα (ωράριο, κωλύματα δικηγόρων, αποχές κ.λπ.), αιτίες που είναι δυσχερείς να εξακριβωθούν και συνεπώς δεν μπορούν να αποτελούν κριτήριο αξιολόγησης των Δικαστών. Αυτό προϋποθέτει την κατάργηση διατάξεων που προβλέπουν τις αναβολές μεταξύ των οποίων και η διάταξη του άρθρου 349 ΚΠΔ, διότι διαφορετικά ο έλεγχος των δικαστικών λειτουργών για τα αιτήματα αναβολής αποβλέπει στο να ελέγχεται η κρίση του Δικαστικού Λειτουργού. Οι αναβολές ανέκαθεν αποτελούσαν αντικείμενο ελέγχου του επιθεωρητή αλλά δεν ετίθεντο ως ξεχωριστή παράμετρος αξιολόγησης του επιθεωρούμενου. Αποτελεί μορφή πίεσης στον Δικαστικό Λειτουργό ενώ στην ουσία μεταθέτει το βάρος ευθύνης για τις αναβολές μόνο σ' αυτόν απομονώνοντας τους λοιπούς παράγοντες της δίκης. Σημειώνεται ότι ειδικώς επί ποινικών υποθέσεων, οι αναβλητικές αποφάσεις δεν καθαρογράφονται στην πλειοψηφία τους, πλην ελαχίστων που αναβάλλονται για κρείσσονες αποδείξεις και συνεπώς δεν αποτυπώνεται ο λόγος που επέβαλε την αναβολή της υπόθεσης.

Επίσης προβληματική είναι και η πρόβλεψη σύνταξης γραπτής έκθεσης για τους επιθεωρούμενους δικαστές από τους προεδρεύοντες στο τμήμα που αυτοί υπηρετούν, διότι δημιουργείται ένα ασφυκτικό σύστημα επιθεώρησης, το οποίο εμποδίζει τον Δικαστικό Λειτουργό στην άσκηση

του υψηλού του καθήκοντος με ελεύθερο φρόνημα, καθόσον αυτός βρίσκεται σε διαρκή έλεγχο. Εξάλλου, στη σύνταξη της γραπτής έκθεσης είναι δυνατόν να εισχωρήσουν και υποκειμενικά κριτήρια, π.χ. φιλίας, έχθρας κλπ. λόγω της καθημερινής συνύπαρξης και συνυπηρέτησης, τα οποία δεν είναι ασφαλή και τα οποία, δεν εισχωρούν κατά την επιθεώρηση από τον Επιθεωρητή Αρεοπαγίτη ή Αντεισαγγελέα του Α.Π.

Άρθρο 102

Κριτήρια επιθεώρησης

Οι τεχνοκρατικοί όροι, όπως «παραγωγικότητα», «προσαρμοστικότητα», «ταχύτητα διεκπεραίωσης», οι οποίοι είναι «ξένοι» προς την απονομή της Δικαιοσύνης και επικίνδυνοι, διότι δεν συνάδουν με το δικαιοδοτικό έργο, το οποίο είναι πνευματικό και όχι διεκπεραιωτικό πρέπει να απαλειφθούν.

Ειδικά, στην παράγραφο 4 του άνω άρθρου ορίζεται: « Προς το σκοπό της διενέργειας της επιθεώρησης όλων των δικαστικών λειτουργών της περ. δ της παρ. 1 του άρθρου 101 αξιολογούνται: ...γ) η προσαρμοστικότητα σε νέα καθήκοντα και αντικείμενα, συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών...» Προβληματισμό προκαλεί ο όρος «νέα καθήκοντα» καθώς τα «καθήκοντα» δεν μπορούν να οριοθετούν ως προς τον δικαστικό τους χαρακτήρα, ενώ η χρήση «νέων τεχνολογιών» δεν μπορεί να αποτελέσει κριτήριο για ένα δικαστή καθώς δεν είναι βασικό στοιχείο του λειτουργήματός του.

Ακολούθως στην περίπτωση ε) της ίδιας παραγράφου του εν λόγω άρθρου προβλέπεται: «η υπηρεσιακή απόδοση ήτοι: εα) η ποιότητα του έργου τους (επεξεργασία του νομικού και πραγματικού μέρους κάθε υποθέσεως, συνεκτιμωμένης της τυχόν αναίρεσης ή εξαφάνισης αποφάσεων που συνέταξαν οι επιθεωρούμενοι κατά το επιθεωρούμενο χρονικό διάστημα), εβ) η διατύπωση της αποφάσεως και προκειμένου για

τους εισαγγελικούς λειτουργούς η απόδοση τόσο στην προδικασία όσο και στη διαδικασία του ακροατηρίου, καθώς και η ικανότητα στη διατύπωση των προτάσεων, των διατάξεων που εκδίδουν και στο χειρισμό του προφορικού λόγου και εγ) η παραγωγικότητα και η ταχύτητα διεκπεραίωσης των υποθέσεων σε σχέση με τη σοβαρότητα και τη δυσχέρειά τους κατά τα οριζόμενα στην περ. β' της παρ. 5 του άρθρου 19» .

Η άνω περίπτωση εα) πρέπει να απαλειφθεί κατά το μέρος της που αναφέρει «συνεκτιμωμένης της τυχόν αναίρεσης ή εξαφάνισης αποφάσεων που συνέταξαν οι επιθεωρούμενοι κατά το επιθεωρούμενο χρονικό διάστημα», διότι λαμβανομένου υπόψη του μέσου χρόνου προσδιορισμού των δικογράφων και του μέσου χρόνου δημοσίευσης μίας απόφασης ουδεμία απόφαση που συνέταξαν οι επιθεωρούμενοι κατά το επιθεωρούμενο χρονικό διάστημα θα έχει εξαφανισθεί ή αναιρεθεί.

Στην εξαιρετική δε περίπτωση που απόφαση που συνετάγη κατά το επιθεωρούμενο χρονικό διάστημα εξαφανισθεί ή αναιρεθεί το εν λόγω κριτήριο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό διότι δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που τα νομικά ζητήματα ερίζουν και διαμορφώνονται διαφορετικές απόψεις έως ότου αποφανθεί το ακυρωτικό δικαστήριο. Εξάλλου, είναι σύνηθες μία απόφαση πλήρως αιτιολογημένη και επιστημονικά θεμελιωμένη στον επόμενο βαθμό να εξαφανισθεί, διότι επιλέγεται μία άλλη ερμηνευτική εκδοχή. Πολλώ δε μάλλον όταν αξιολογούνται τα ίδια πραγματικά περιστατικά από διαφορετική οπτική ματιά. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:**

Ο θεσμός της επιθεωρήσεως σκοπό έχει την αξιολόγηση της προσφοράς των δικαστικών λειτουργών στη δικαιοδοτική λειτουργία, ωστόσο πρέπει μέσω αυτής να διαφυλάσσεται και η προσωπική και λειτουργική τους ανεξαρτησία. Με τις νέες ρυθμίσεις η επιθεώρηση απομακρύνεται από τον έλεγχο του δικαστικού έργου και αποκτά τεχνοκρατικό χαρακτήρα

καθώς προκρίνονται κριτήρια όπως η ταχύτητα, η βαθμολόγηση των υποθέσεων, η υποχρεωτική επιμόρφωση των δικαστών, στατιστικά στοιχεία επί των επεξεργασθέντων υποθέσεων κλπ.

Κατά την άποψή μας για την εκκρεμότητα ενός Δικαστή βάσει της αρχής της αναλογικότητας και ισότητας, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εξής αντικειμενικοί παράγοντες: 1. ο αριθμός των υποθέσεων που χρεώθηκε κάθε Δικαστής κατά το προηγούμενο δικαστικό έτος, 2. ο αριθμός των αποφάσεων που εξέδωσε κατά το διάστημα αυτό, 3. το τμήμα που υπηρέτησε στα Πρωτοδικεία όπου υπάρχουν τμήματα, 4. η αρχαιότητα που έχει στη σύνθεση του Πολυμελούς που συμμετέχει, 5. η απασχόλησή του σε διοικητικά καθήκοντα π.χ. συμμετοχή σε επιτροπές, πειθαρχικά συμβούλια κλπ. Η Δικαιοσύνη στου κόλπους της Δικαιοσύνης επιβάλλει τη λήψη υπόψη όλων των άνω παραγόντων και όχι μόνο έναν αριθμό, ήτοι σε πόσες υποθέσεις έχει εκκρεμότητα.

Άρθρο 117 Άσκηση πειθαρχικής δίωξης

Στο άρθρο 117 παρ. 1 περ. δ' προβλέπεται η αρμοδιότητα άσκησης πειθαρχικής δίωξης από τον Προέδρου του Αρείου Πάγου. Προτείνεται να απαλειφθεί η αρμοδιότητα αυτή του Προέδρου του Αρείου Πάγου και τούτο διότι διαταράσσεται, εάν δεν καταλύεται, το ισχύον κατηγορητικό σύστημα, με τη σύμπτωση στο ίδιο πρόσωπο των ιδιοτήτων του Δικαστή, που θα κρίνει και του εισάγοντος την κατηγορία δια της ασκήσεως της πειθαρχικής δίωξης.

Άρθρο 131

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως,

εκτός:

α)

β) τα άρθρα 49 περί κωλυμάτων εντοπιότητας δικαστικών λειτουργών

και 60 περί μεταθέσεων δικαστικών λειτουργών, των οποίων η έναρξη ισχύος ορίζεται στις 16 Σεπτεμβρίου 2022.

Η μεταβατική διάταξη υπό στοιχείο β πρέπει να τροποποιηθεί και η ισχύς της να αρχίζει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με δεδομένο ότι έχουν καθορισθεί συνεδριάσεις του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου τον μήνα Ιούνιο και οι Δικαστικοί και Εισαγγελικοί Λειτουργοί που επιθυμούν να μετατεθούν ή τοποθετηθούν σε Δικαστήρια, στα οποία αίρονται τα κωλύματα να έχουν την δυνατότητα εφαρμογής αυτής της διάταξης, κατόπιν υποβολής συμπληρωματικής αίτησης προτίμησης Δικαστηρίου προς τοποθέτηση ή μετάθεση.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μαργαρίτα Στενιώτη

Εφέτης

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ελευθερία Κώνστα

Εφέτης